

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 71 0 П 132819 15 Рев
Бања Лука, 23.02.2017. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Биљане Томић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Н.А.А.В. а.д. Б.Л., ..., кога заступа пуномоћник М.А., адвокат из Б.Л., Улица ..., против тужене Г.К. из Б.Л., Улица ..., коју заступа пуномоћник М.Б., адвокат из Б.Л., Улица ..., ради исплате, вриједност спора 15.336,63 КМ, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 132819 13 Гж од 20.11.2014. године, на сједници одржаној дана 23.02.2017. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 132819 13 Гж од 20.11.2014. године преиначава и суди:

Жалба тужитеља се одбија и пресуда Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 132819 11 П од 14.06.2013. године потврђује.

Тужитељ се обавезује да туженој надокнади трошкове ревизионог поступка у износу од 842,40 КМ, док се преко досуђеног износа захтјев за накнаду трошкова ревизионог поступка одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број 71 0 П 132819 11 П од 14.06.2013. године одбијен је тужбени захтјев тужитеља да се тужена обавезе да му, по основу невраћеног кредита, исплати износ од 15.336,63 КМ, са законском затезном каматом почев од 07.06.2004. године па до исплате. Тужитељ је обавезан да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 2.246,40 КМ, са законском затезном каматом од пресуђења па до исплате.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 71 0 П 132819 13 Гж од 20.11.2014. године жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је тужена обавезана да тужитељу исплати износ од 15.336,63 КМ, са законском затезном каматом почев од 05.12.2011. године па до исплате, док је жалба тужитеља у осталом дијелу одбијена и првостепена пресуда, у преосталом одбијајућем дијелу одлуке о законској затезној камати за период 07.06.2004. године до 05.12.2011. године, потврђена. Тужена је обавезана да тужитељу на име трошкова првостепеног

парничног поступка исплати износ од 3.246,40 КМ, са законском затезном каматом од 20.11.2014. године па до исплате, те на име трошкова жалбеног поступка износ од 842,40 КМ. Одбијен је захтјев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка у износу од 842,40 КМ.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужена због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се изјављена ревизија одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља да се тужена обавезе да му исплати износ од 15.336,63 КМ, са законском затезном каматом рачунајући од 07.06.2004. године па до исплате.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да је тужена била запослена код правног предника тужитеља К.б. а.д. Б.Л. на основу уговора о раду на неодређено вријеме на пословима ликвидатора-благајника; да је правни предник тужитеља са туженом, као својим радником, закључио уговор о стамбеном кредиту број 01-40/2000 дана 26.06.2000. године и да јој је дана 14.07.2000. године исплатио уговорени износ кредита у износу од 20.000,00 КМ; да је уговорен рок враћања кредита од 15 година, са почетком отплате од 01.11.2000. године, уз обавезу тужене да на примљени износ кредита плаћа и камату од 2% годишње (члан 3. уговора) односно да кредит враћа у једнаким мјесечним ануитетима од по 129,00 КМ; да је чланом 3. алинеја 6. уговора регулисано да је тужена, уколико јој радни однос престане њеном кривицом, у обавези да преостали износ кредита врати у цјелини односно да се даљи однос регулише новим уговором о кредиту за преостали износ; да је одлуком директора правног предника тужитеља од 22.07.2002. године туженој отказан уговор о раду из економских, техничких и организационих разлога; да је одлуком Управног одбора од 19.09.2002. године одбијен приговор тужене и одлука о отказу уговора о раду потврђена; да је тужена кредит отплаћивала тужитељу тако што јој је вршена обустава од мјесечне плате; да је тужена престала отплаћивати кредит почетком 2004. године; да према финансијском стању код тужитеља на дан 07.06.2004. године укупно дуговање тужене износи 15.336,63 КМ.

На темељу тих чињеница, посебно цијенећи да се ради о потраживању из уговора о кредиту који се отплаћује у једнаким мјесечним ануитетима, првостепени суд је закључио да се ради о повременим потраживању у смислу одредбе члана 372. став 2. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО). Имајући у виду да је почетком 2004. године тужена престала да измирује своје обавезе по наведеном уговору, те да је тужитељ тужбу у овој парници суду поднио дана 05.12.2011. године, што значи по протеклу више од пет година од доспјелости најстаријег потраживања,

закључио је да је основан истакнути приговор застаре потраживања и да је, у смислу одредбе члана 373. став 1. ЗОО, цјелокупно потраживање тужитеља из предметног уговора о кредиту застарјело. Поред тога, првостепени суд је имао у виду да је туженој радни однос престао без њене кривице и да није закључен нови уговор о враћању преосталог износа кредита, па је становишта да и због тога захтјев тужитеља није основан. Из ових разлога, првостепеном пресудом захтјев тужитеља је у цјелости одбијен.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је, за разлику од првостепеног суда, становишта да предметно потраживање из уговора о кредиту застарјева у застарном року прописаном одредбом члана 371. ЗОО и да тиме није основан истакнути приговор застаре потраживања. Сагласно томе, те код утврђења да стање дуга на дан 07.06.2004. године износи 15.336,63 КМ, изјављену жалбу је дјелимично усвојио и првостепену пресуду преиначио тако што је тужену обавезао на исплату главног дуга у означеном износу, са законском затезном каматом од 05.12.2011. године (као дана подношења тужбе) па до исплате, док је у осталом дијелу одлуке о законској затезној камати за период 07.06.2004. године па до 05.12.2011. године изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Ревизионим наводима тужене се са правом спори правилност и законитост другостепене пресуде.

У конкретном случају, захтјев тужитеља је утемељен на обавези коју је тужена преузела уговором о кредиту од 26.06.2000. године. Према одредби члана 3. уговора, тужена је преузела обавезу да кредит отплаћује у року од 15 година у мјесечним ануитетима који садрже главницу и уговорену камату односно у једнаким мјесечним ануитетима од по 129,00 КМ. Према томе, ради се о отплати у ануитетима односно у једнаким мјесечним, унапријед одређеним износима, којима се отплаћује главница и камате.

Према одредби члана 372. став 1. ЗОО потраживања повремених давања која доспијевају годишње или у краћим одређеним размацима времена (повремена потраживања) па било да се ради о споредним повременим потраживањима, као што је потраживање камата, било да се ради о таквим повременим потраживањима којима се исцрпљује само право, застарјевају за три године од сваког појединог давања. Исто важи за ануитете којима се у једнаким унапријед одређеним повременим износима отплаћује главница, али не важи за отплате у оброцима и друга дјелимична испуњења (став 2.). Према томе, ануитети којима се у једнаким унапријед одређеним повременим износима отплаћује главница и камата (као код предметног кредита) застарјевају за три године од доспјелости сваког појединог давања.

Одредбом члана 373. став 1. ЗОО прописано је да само право из кога проистичу повремена потраживања застарјева за пет година рачунајући од доспјелости најстаријег испуњења потраживања, последије којег дужник није вршио давања, а према ставу 2. истог члана, кад застари право из кога проистичу повремена потраживања повјерилац губи право не само да захтијева будућа повремена давања, него и повремена давања која су доспјела прије ове застарјелости.

У конкретном случају, према наводима тужбе, тужена је уговорене обавезе измиривала до краја 2003. године. Тужитељ је предметну тужбу суду поднио дана 05.12.2011. године, па је тиме у вријеме подношења тужбе наступила застара потраживања свих ануитета (члан 372. став 2. ЗОО). Застара предметног потраживања је наступила и по одредби члана 373. став 1. ЗОО, имајући у виду да је најстарији неплаћени ануитет из јануара 2004. године и да исти доспијевају мјесечно, па се ревизиони наводи да је потраживање тужитеља у цјелости застрјело показују основаним.

Према одредби члана 360. став 1. ЗОО застарјелошћу престаје право захтијевати испуњење обавезе, па се стога захтјев тужитеља показује неоснованим.

Из датих разлога изјављену ревизију је ваљало усвојити и побијану пресуду преиначити тако што је захтјев тужитеља у цјелости одбијен, примјеном одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП).

Сагласно одредби члана 397. став 2. и 386. став 1. ЗПП туженој су досуђени трошкови ревизионог поступка, на име састава ревизије, у износу од 842,40 КМ, сагласно тарифном броју 2. и члану 6. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 68/05), док је захтјев тужене за накнаду трошкова ревизионог поступка преко досуђеног износа одбијен, јер је превисоко постављен.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић